

Biện pháp quản lý chuyển đổi số trong hoạt động dạy học ở Trường Trung học cơ sở Trường Thạnh, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh

Trần Văn Lợi*

*Học viên cao học, Trường Đại học Sài Gòn

Received: 28/7/2024; Accepted: 8/8/2024; Published: 18/8/2024

Abstract: Decision No. 1270/QĐ-SGDĐT dated May 24, 2022, by the Department of Education and Training of Ho Chi Minh City, on the implementation plan for enhancing the application of Information Technology and Digital Transformation in the education sector of Ho Chi Minh City for the 2022-2025 period, with a vision towards 2030, identifies technological development as a driving force for innovation in teaching and learning. This aims to improve the quality and accessibility of education and the effectiveness of educational management, and to build an adaptive, open education system on a digital platform. The paper presents research findings on this issue at Truong Thanh Secondary School, Thu Duc City, Ho Chi Minh City.

Keywords: Digital transformation, management, secondary school

1. Đặt vấn đề

Chuyển đổi số (CĐS) trong DH ở trường THCS là quá trình ứng dụng công nghệ số, các phương tiện kỹ thuật số và hệ thống thông tin internet vào HĐDH để cải thiện và nâng cao chất lượng quá trình giảng dạy và học tập, bao gồm cải tiến phương pháp giảng dạy, cải tiến các thiết bị, dụng cụ hỗ trợ học tập, nâng cao trải nghiệm của học sinh và người tham gia đào tạo. Qua đó, người học có thể tiếp cận tri thức mọi nơi, mọi lúc, chủ động trong việc học tập và ứng dụng kiến thức vào thực tiễn; giáo viên phát huy được khả năng tư duy sáng tạo, tăng cường đổi mới phương pháp DH, đầu tư bài giảng một cách bài bản, hiệu quả.

Quyết định số 1270/QĐ-SGDĐT ngày 24/5/2022 của Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh về việc ban hành Kế hoạch triển khai Tăng cường ứng dụng Công nghệ thông tin và CĐS của Ngành Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2022-2025, định hướng đến năm 2030 đã xác định sự phát triển công nghệ là động lực thúc đẩy đổi mới sáng tạo trong dạy và học, nâng cao chất lượng và cơ hội tiếp cận giáo dục, hiệu quả quản lý giáo dục; xây dựng nền giáo dục mở thích ứng trên nền tảng số.

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận về quản lý CĐS trong HĐDH ở trường THCS Trường Thạnh; khảo sát, phân tích, đánh giá thực trạng về quản lý CĐS trong HĐDH ở trường THCS Trường Thạnh thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh, đề án sẽ đề xuất các biện pháp quản lý CĐS trong HĐDH ở trường THCS Trường Thạnh thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Khái niệm cơ bản của đề tài

2.1.1. Khái niệm CĐS trong HĐDH ở trường THCS

Chuyển đổi số trong HĐDH ở trường THCS giúp tạo ra môi trường học tập nơi mà mọi thứ kết nối với nhau. Sự kết hợp mới mẻ của công nghệ, bảo mật nhằm thu hẹp khoảng cách địa lý để tạo ra trải nghiệm trong học tập, đồng thời tăng cường sự tương tác của mọi người. Tuy nhiên, CĐS trong HĐDH ở trường THCS cũng đặt ra một số thách thức, bao gồm việc đảm bảo truy cập công bằng đến công nghệ, đào tạo và hỗ trợ cho giáo viên và học sinh, đảm bảo an toàn và bảo mật thông tin trong môi trường số.

CĐS trong DH ở trường THCS, có thể xác định các hoạt động cơ bản gồm:

- 1/ Tuyên truyền nâng cao nhận thức CĐS trong DH ở trường THCS
- 2/ Bồi dưỡng phát triển năng lực CĐS cho đội ngũ giáo viên
- 3/ Đẩy mạnh thực hiện số hóa học liệu điện tử.
- 4/ CĐS trong công tác kiểm tra đánh giá học sinh

2.1.2. Khái niệm quản lý CĐS trong HĐDH ở trường THCS

Quản lý CĐS trong HĐDH ở trường THCS là hệ thống những tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý đến khách thể quản lý nhằm điều khiển các thành tố trong hệ thống phối hợp HĐDH theo đúng chức năng, đúng kế hoạch, đảm bảo cho quá trình CĐS trong HĐDH ở trường THCS đạt được mục đích, mục tiêu giáo dục đã xác định với hiệu quả cao nhất.

2.2. Kết quả khảo sát thực trạng

Bên cạnh những điểm mạnh, thực trạng quản lý

CĐS trong HDDH ở Trường THCS Trường Thạnh TP.Thủ Đức, bộc lộ một số điểm yếu sau đây:

- Một số CBQL, GV và HS nhận thức chưa sâu sắc về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của CĐS trong HDDH dẫn đến tình trạng chưa coi trọng CĐS trong HDDH, công tác triển khai CĐS trong HDDH sơ sài, mang tính đối phó, kém hiệu quả.

- Đầu tư CSVC, hạ tầng mạng đồng bộ, thiết bị CNTT thiết thực phục vụ DH được quan tâm nhưng chưa phù hợp với tình hình và xu hướng CĐS hiện nay. Một số trang thiết bị CNTT chưa đáp ứng đầy đủ về số lượng và chất lượng.

- Khoa học liệu số giúp tăng tính tiện lợi trong việc tìm kiếm và sử dụng tài liệu học tập, giúp tiết kiệm thời gian và chi phí cho việc mua sắm và lưu trữ tài liệu.

- Hoạt động bồi dưỡng và tự bồi dưỡng CMNV và năng lực CĐS trong HDDH cho CBQL, GV còn nhiều hạn chế, CBQL, GV cần nâng cao năng lực thông qua việc nắm vững kiến thức, hình thành kỹ năng về CĐS trong HDDH, đồng thời, nắm bắt được các xu hướng mới, PPDH tiên tiến, và các quy định CĐS trong HDDH của ngành giáo dục.

- Lập kế hoạch CĐS trong HDDH chưa thực sự khoa học dẫn đến việc tổ chức thực hiện và kiểm tra, giám sát việc thực hiện CĐS trong HDDH chưa đạt hiệu quả cao.

- Chỉ đạo CĐS chưa sâu sát, chưa chặt chẽ. Đổi mới thi, kiểm tra và đánh giá học sinh không những không thể tách rời của quá trình DH, mà còn đóng vai trò quan trọng, tạo động lực thúc đẩy đổi mới PPDH, khích lệ phát triển năng lực học tập của học sinh. Tuy nhiên việc đổi mới kiểm tra, đánh giá quá trình học tập của học sinh bằng cách tăng cường áp dụng mô hình giáo dục mới dựa trên các nền tảng số vẫn còn chậm.

- Nhà trường chưa có kế hoạch tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ GV về KTĐG hoạt động CĐS trong HDDH; Công tác KTĐG hoạt động CĐS trong HDDH ở Nhà trường còn mang tính hình thức, qua loa, không bám sát thực tế nên chưa thật sự giúp Hiệu trưởng nắm bắt kịp thời, chính xác mức độ thực hiện các công việc CĐS có đạt mục tiêu đã xác định hay chưa, đạt hiệu quả như thế nào? Tiến độ ra sao. Những khó khăn, bất cập nảy sinh trong quá trình thực hiện nhiệm vụ này như thế nào? Do vậy, Nhà trường cần thiết phải đổi mới KTĐG giá hoạt động CĐS trong HDDH.

Từ những kết quả đạt được và hạn chế rút ra được, tác giả chỉ ra những vấn đề Hiệu trưởng cần phải thực hiện nhằm nâng cao hiệu quả quản lý CĐS trong HDDH ở Trường THCS Trường Thạnh TP.Thủ Đức, TP.Hồ Chí Minh hiện nay, đó là:

Thứ nhất, Nhà trường cần tuyên truyền, phổ biến,

nâng cao nhận thức, trách nhiệm và tầm quan trọng CĐS trong toàn thể CBQL, GV

Thứ hai, Nhà trường cần đẩy mạnh xây dựng kế hoạch CĐS trong hoạt động DH.

Thứ ba, Nhà trường cần tăng cường đầu tư CSVC, hạ tầng mạng đồng bộ, thiết bị CNTT thiết thực phục vụ DH

Thứ tư, Nhà trường cần đẩy mạnh công tác xây dựng và thường xuyên cập nhật học liệu số phục vụ DH.

Thứ năm, Nhà trường cần đổi mới KTĐG công tác CĐS trong HDDH.

Đây là cơ sở thực tiễn để tác giả đề xuất các biện pháp quản lý nhằm nâng cao hiệu quả CĐS trong HDDH ở Trường THCS Trường Thạnh TP.Thủ Đức, TP.Hồ Chí Minh trong thời gian tới.

2.3. Các biện pháp quản lý CĐS trong HDDH ở trường THCS Trường Thạnh thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh

2.3.1. Tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức cho CBQL, GV, NV và học sinh về vai trò, tầm quan trọng của quản lý CĐS trong HDDH

- Tuyên truyền, phổ biến, nâng cao tinh thần trách nhiệm, ý thức công việc, gắn trách nhiệm của tập thể/cá nhân qua phân công, phân nhiệm thực hiện kế hoạch CĐS trong HDDH của Nhà trường cho toàn bộ CBQL, GV.

- Nhà trường tổ chức các đợt tuyên truyền, phổ biến về vai trò, ý nghĩa, nội dung, yêu cầu và sự cần thiết của CĐS trong HDDH của Nhà trường cho toàn bộ CBQL, GV, NV và HS trong toàn Nhà trường.

- Nhà trường tổ chức các đợt bồi dưỡng nâng cao nhận thức, tập huấn, hội thảo chuyên đề về CĐS trong HDDH của Nhà trường cho toàn bộ CBQL, GV và NV trong toàn Nhà trường để họ được nâng cao nhận thức và nắm rõ mục đích, yêu cầu, nội dung thực hiện để từ đó triển khai kế hoạch CĐS trong HDDH của Nhà trường thực hiện đạt hiệu quả cao.

2.3.2. Đẩy mạnh công tác xây dựng kế hoạch CĐS trong hoạt động DH

- Xây dựng mục tiêu, phương thức cần thiết để thực hiện kế hoạch CĐS trong HDDH ở trường THCS

- Xây dựng nội dung, phương pháp, hình thức CĐS trong HDDH ở trường THCS

- Xây dựng nguồn lực để thực hiện kế hoạch hoạt động CĐS trong HDDH ở trường THCS

- Tập huấn xây dựng kế hoạch chuyên đổi số.

2.3.3. Tăng cường đầu tư CSVC, hạ tầng mạng đồng bộ, thiết bị CNTT phục vụ dạy - học

- Tăng cường CSVC, thiết bị công nghệ đáp ứng CĐS trong hoạt động DH

- Quan tâm đầu tư nâng cấp, hoàn chỉnh hệ thống

mạng máy tính toàn trường để đảm bảo nhu cầu dạy và học.

- HT cần phân bổ ngân sách hợp lý, cân đối nguồn thu chi để ưu tiên đầu tư CSVC, thiết bị, hạ tầng CNTT còn thiếu.

- HT tích cực chủ động đẩy mạnh công tác xã hội hóa, huy động nguồn lực để phát triển CSVC, hạ tầng công nghệ.

2.3.4. Tổ chức xây dựng và thường xuyên cập nhật học liệu số phục vụ việc dạy - học

Tìm hiểu các nguồn tài liệu học tập phong phú: Điều này giúp kho học liệu số đầy đủ và đa dạng, phong phú đáp ứng được nhu cầu của HS

Thiết kế hệ thống phân loại tài liệu là rất quan trọng trong việc xây dựng một kho học liệu số hiệu quả. quá trình thiết kế hệ thống phân loại tài liệu, cần đảm bảo tính đơn giản và dễ sử dụng để người dùng có thể tìm kiếm và truy cập tài liệu một cách nhanh chóng và thuận tiện.

Lựa chọn công nghệ lưu trữ và quản lý tài liệu là một trong những yếu tố quan trọng nhất để đảm bảo tính hiệu quả và bảo mật của kho học liệu số.

Phát triển và cập nhật kho học liệu số là một quá trình liên tục và đòi hỏi sự cập nhật và quản lý chặt chẽ để đảm bảo tính hiệu quả của kho

Các xu hướng công nghệ mới như trí tuệ nhân tạo (AI), học sâu (deep learning) và khai thác dữ liệu (data mining) đang có sự phát triển mạnh mẽ trong ngành giáo dục. Tìm hiểu về các xu hướng công nghệ mới giúp kho học liệu số áp dụng những công nghệ tiên tiến để cung cấp những tài liệu học tập chất lượng cao nhất cho người dùng.

2.3.5. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá CDS trong hoạt động DH

Hiệu trưởng Nhà trường đẩy mạnh công tác kiểm tra, đánh giá công tác CDS trong HGDH của Nhà trường bằng kế hoạch kiểm tra, đánh giá hoạt động CDS trong HGDH một cách toàn diện về tất cả các nội dung kiểm tra, đánh giá để từ đó giúp đảm bảo chất lượng và hiệu quả công tác CDS trong HGDH của Nhà trường. Nội dung kiểm tra đánh giá này tập trung vào các mặt công tác:

- Xây dựng Kế hoạch kiểm tra, đánh giá công tác đối với CDS trong hoạt động DH, xác định rõ mục đích, yêu cầu; các tiêu chuẩn, tiêu chí kiểm tra, đánh giá hoạt động CDS trong hoạt động DH.

- Đa dạng các hình thức kiểm tra, đánh giá hoạt động CDS trong hoạt động DH.

- Kiểm tra tiến độ, mức độ thực hiện kế hoạch CDS của các tổ, nhóm, của từng thành viên trong Tổ công tác CDS và các cá nhân liên quan.

- Kiểm tra, đánh giá một số mặt công tác khác như: Kiểm tra việc quản lý sử dụng thiết bị và ứng dụng CNTT vào quá trình tổ chức các hoạt động đào tạo. Kiểm tra, đánh giá đột xuất công tác chuẩn bị giờ dạy trong việc thiết kế giờ dạy, cơ sở vật chất, công tác chuẩn bị về kiến thức, kỹ năng ...

- Tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm để giáo viên, tổ chuyên môn thấy được ưu, khuyết điểm để hoạt động CDS trong HGDH hiệu quả hơn.

3. Kết luận

Kết quả khảo sát thực trạng cho thấy i/ Nhận thức về vai trò CDS trong HGDH ở trường THCS và tầm quan trọng của quản lý CDS trong HGDH là Khá đồng ý ii/ Thực trạng CDS trong HGDH và các điều kiện hỗ trợ CDS trong HGDH ở trường THCS, nhìn chung được đánh giá ở mức độ “Khá” iii/ Thực trạng quản lý (thực hiện các chức năng: lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra) CDS trong HGDH được đánh giá chủ yếu ở mức “Khá”, không có chức năng nào đánh giá mức độ “Trung bình” trở xuống iv/ yếu tố ảnh hưởng đến quản lý CDS trong HGDH ở trường THCS Trường Thạnh được đánh giá ở mức độ “Khá đồng ý” trở lên.

Trên cơ sở lý luận và thực tiễn, đề án đã đề xuất 5 biện pháp quản lý CDS trong HGDH ở trường THCS Trường Thạnh Thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh

Mỗi biện pháp đều được trình bày theo cấu trúc: Mục tiêu của biện pháp; nội dung và cách thực hiện biện pháp; điều kiện thực hiện biện pháp. Các biện pháp trên đã được khảo sát bằng bảng hỏi về sự cần thiết và tính khả thi, cho thấy các biện pháp được đề xuất có tính cần thiết và tính khả thi cao; có thể vận dụng các biện pháp trên vào thực tiễn tại trường THCS Trường Thạnh Thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2019), *Nghị quyết của Bộ Chính trị về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc CMCN lần thứ tư*. Hà Nội.

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022). *Quyết định số 4725/QĐ-BGDĐT về Ban hành bộ chỉ số đánh giá mức độ CDS của cơ GDPT và GDTX*. Hà Nội

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2023). *Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ ứng dụng công nghệ thông tin, CDS và thống kê giáo dục năm học 2023-2024*. Hà Nội

4. Đặng Quốc Bảo (1999). *Quản lý giáo dục - Quản lý nhà trường - Một số hướng tiếp cận*. Trường CBQLTƯ 1, Hà Nội.

5. Trần Kiểm (2014). *Những vấn đề cơ bản của Khoa học Quản lý giáo dục*. NXB Đại học Sư phạm.